

til Vedligeholdelsen. De Ydere, der selv eje deres Kirketiender, ville, naar man lægger dette Gennemsnitstal til Grund, kun faa et Statsbidrag af en Fjerdedel af deres Tiende. I Jylland ere Ydelserne til Kirkerne i alt 481,000 Kr. og Udgiften til Vedligeholdelsen 340,000 Kr., denne er altsaa $\frac{2}{3}$ af den hele Kirketiendeydelse, og de Ydere, der selv eje deres Kirker, ville efter det foreliggende Forslag faa et Bidrag af Statskassen svarende til $\frac{2}{3}$ af Tienden. Det er altsaa ikke rigtigt, som det ærede Medlem vil paastaa, at Jyderne blive stedmoderligt behandlede ved dette Forslag. Imidlertid er hele dette Spørgsmaal, som jeg nævnte i Gaar, noget, hvor om der utvivlsomt vil blive forhandlet i Udvalget, det samme gælder den Bemærkning, som det ærede Medlem gjorde med Hensyn til § 2 andet Stykke om Beregningen af Skattefradraget ved Tiender af den Art. Det er muligt, at Reglen i Lovforslaget kunde være udtrykt paa en noget anden Maade, men man vil ikke, selv om man holder sig til den foreslaaede Udtryksmaade, kunne komme — det skulde i alt Fald være i et mærkeligt Tilfælde — dertil, at den kapitaliserede Skat andrager mere end $\frac{7}{25}$ af Tiendens Værdi.

Det ærede 2det Medlem for 9de Kræds (la Cour) mente, at Tanken i dette Forslag skyldtes dette høje Ting's Betænkning. Dertil skal jeg svare, at det har i denne Sag, som i Skattesagen i del hele, været den nuværende Regerings Bestræbelser at søge at fræmsætte Forslag, der imødekom begge Ting, altsaa ogsaa dette høje Ting. Men for øvrigt forekommer dette Spørgsmaal mig at ligge ret langt borte, hvem der har Æren for dette Forslag; det minder om de 7 Byer, der strides om at have Æren af være Homers Fødested. Det, det kommer an paa, er at faa Loven ført igennem og godt igennem. Lad os saa alle, baade Landsting, Folketing og Ministeriet, være enige om, tilsammen at bære Æren derfor. Det ærede Medlem tvivler paa, at Stiftsmidlerne i paakommende Tilfælde vedblivende ville kunne skaffe 4 pCt., og det ærede Medlem for Færøerne (Petersen) var inde paa det samme. Selvfølgelig kan ingen med Sikkerhed sige det; men jeg ved ikke bedre end at Stiftsmidlerne ogsaa i tidligere Perioder, hvor Rentefoden her i Landet og over hele Verden har været lav, har været i Stand til at skaffe 4 pCt. og Overformynderiet ligeledes. Det er vel rimeligt, at Forholdene i den Henseende ville blive ret uforandrede, men skulde

det ske, at man kom ind i en Periode, hvor det ikke var muligt, mener jeg, at det vilde være rigtigt til den Tid at overveje, hvad der i den Anledning kunde være at foretage. Ingen kan vide, hvorledes Forholdene til den Tid ville stille sig. For øvrigt er det, at en Indtægt for et Præstembede kan gaa ned — noget, som efter dette Lovforslag ligger meget fjernt — ikke noget nyt. Det er noget, vi have kendt lige til den Dag i Dag, saa længe der har eksisteret Tiende, Kornpriser og Kapitelstakst, have Indtægterne ved Præsteembederne været udsatte for snart at gaa op og snart at gaa ned.

Det blev sagt af det ærede 2det Medlem for 9de Kræds (la Cour), at Byrden har været paahæftet Jorden. Det er ikke nogen bestemt Samfundsklasse, som har udredet denne i Tidernes Løb. Det er rigtigt nok; den har været paahæftet en Del af Jorden, det saakaldte uprivilegerede Hartkorn. Men man kan paahæfte Jorden lige saa mange Byrder, man vil, man faar dog ikke noget som helst ud af Byrderne, naar Jorden ikke bliver drevet og frugtbargjort, og det sker kun gennem Brugeren, Besidderen og Ejeren. Paastanden om, at det er en enkelt Samfundsklasse, som i 370 Aar har baaret denne Byrde, som burde have været Fællesbyrde, svækkes ikke i mindste Maade derved, at det ærede Medlem siger, at Byrden hæfter paa Jorden, naar man blot holder sig for Øje, at det kun er en Del af Jorden, Byrden hæfter paa, hvilket jo fuldtud er det samme, jeg har gjort gældende.

Det samme ærede Medlem udtalte, at dette Statsbidrag var en Gave til Tiendeyderne. Jeg vil derom sige, at hvis Ministeriet havde opfattet dette Bidrag som en Gave, vilde dette Forslag slet ikke være bleven forelagt. Ministeriet havde den Opfattelse, at det er en Retfærdighedshandling, som Staten har en moralsk Pligt til at udføre for at lette denne gamle Ulighed og skaffe den ud af Verden, og naar der foreslaas at anvende Penge dertil af Statskassen, er det ikke for at yde en Gave, men kun for at opfylde en Retfærdighedspligt. Det forekommer mig heller ikke, at det kan være behageligt for det ærede Medlem, efter at han er staaet op og har kaldt disse $\frac{7}{25}$ for en Gave fra Staten til Tiendeyderne, da at høre et andet æret Medlem, der staar ham diametralt modsat i politisk Henseende, sige, at han ikke vil være med til et Statsbidrag, fordi disse $\frac{7}{25}$ ere en Gave fra Staten til Tiendeejerne. Det gaar vel her som saa ofte, at Sand-